

DAVACI : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM SEN)
VEKİLİ : Av. Asuman TOKGÖZ SUCU
UETS adresi vardır.

DAVALILAR : 1- Yükseköğretim Kurulu
VEKİLİ Başkanlığı : Av.
UETS adresi vardır.

2- Üniversitelerarası Kurul
VEKİLİ Başkanlığı : Av.
UETS adresi vardır.

DAVANIN KONUSU :

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin 6. fıkrasının, 2. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile 9. fıkrasının iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI :

Dava konusu düzenlemelerin adayların başvuru hakkını ve hak arama hürriyetini ihlal ettiği, yasada yer almayan bir sınırlama yapıldığı ve şartların ağırlaştırıldığı, jüri üyelerinin objektif değerlendirme yapabileceğine ilişkin kaygıya neden olacağı, erişime açılma durumunun kişisel verilerin korunmasına aykırı olduğu, jüri üyelerine ek süre verilirken bu ek sürenin belirsiz olmasının doçent adaylarını belirsizliğe mahkum ettiği, düzenlemelerin hukuki güvenlik ve idari istikrar ilkelerine aykırı olduğu iddia edilmektedir.

DAVALI İDARENİN SAVUNMALARI :

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NIN SAVUNMASI :Usule ilişkin olarak, davanın yasal süresinde açılmaması halinde süre aşımı nedeniyle reddi gerektiği, iptali istenilen Yönetmelik hükümleri bakımından davacı Sendika'nın ya da üyelerinin uğramış olduğu veya uğrayacağı herhangi bir hak ve menfaat ihlali bulunmadığından davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği belirtilmektedir.

Esasa ilişkin olarak, 4/6. madde yönünden dava süreci devam ederken yeniden doçentliğe başvurabilmenin bir adayın iki farklı yoldan doçentlik sürecini devam ettirmesine neden olduğu, adayların davaları kazanması ve yeni başvuru sürecinde de başarılı olması halinde doçentlik unvanının hangi tarihlerde verileceği, hangi sürecin iptal edileceği ile ilgili sorunlar yaşandığı, yapılacak bu değişiklik ile sorunların ortadan kaldırılmasının hedeflendiği, adayın asgari başvuru şartlarını sağlayamaması halinde hangi usule göre işlem yapılacağı açık olmadığından düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu, aday tarafından bilimsel eserlerinde tespit edilen eksiklik ve hataların titizlikle giderilerek yeni başvuru yapılabilmesinin sağlandığı, bunun için de belli bir sürenin geçmesinin tabii olduğu, adayın asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin jüri raporu/raporlarının erişime açılması yönünden ise önceden asgari başvuru şartlarını sağlamayan

adayın şartları tamamlayıp tamamlamadığının kontrolünün yapılmasının elzem olduğu, aday hakkında objektif ve tarafsız bir değerlendirme yapılmasının önüne geçeceği yönündeki değerlendirmenin temelsiz ve dayanaksız olduğu, adayın önceki ve sonraki başvurularına ilişkin aynı bilimsel yayınların sunulması halinde söz konusu eksiklik veya uygunluğun önceki jürilerce yapılan değerlendirmenin yeni jüriye yol gösterici olacağı, eksiklik olması halinde eksikliğin giderilip giderilmediği hususunun irdelenebileceği, eser değerlendirme süresinde başarısız olarak yeniden doçentliğe başvuran adayların daha önceki raporlarının açılacağına Yönetmelik ile düzenlendiği ancak Yönetmelik'te hangi döneme ait raporlarının açılacağı net olmadığından yapılan bu değişiklik ile bu hususa açıklık getirildiği savunulmaktadır.

ÜNİVERSİTELERARASI KURUL BAŞKANLIĞI'NIN SAVUNMASI: Usul yönünden, davanın yasal süre içerisinde açılmaması halinde usulden reddi gerektiği belirtilmektedir.

Esas yönünden, doçentlik sürecine ilişkin açılan davalar neticesinde Mevzuat Komisyonu görüşlerine göre adaya aynı alandan verilen diplomaların geri alındığı, yeni diplomalar düzenlendiği, bu uygulamaların hem adayın mağduriyetine sebep olduğu hem de kamu hizmetinin aksamasına neden olduğu, bununla birlikte adayın doçentlik kadrosuna atandığı üniversitedeki kadrosuna ilişkin işlemlerde de sürekli değişiklikler meydana getirdiği, dava konusu Yönetmelik değişikliği ile sürelere eşitlik ve hakkaniyet sağlamak amacıyla asgari başvuru koşullarını sağlamayan adayların da eklendiği, asgari başvuru koşullarını sağlamayan adaylar hakkında diğer adaylara uygulanan bilimsel eksikliklerini tamamlamak için bilimsel hazırlık süresi öngörülmemiş olup izleyen ilk dönemde haklarında verilen asgari başvuru şartlarını sağlamama durumunu değiştirmeden tekrar başvuru yapabilmekte olduğu, müeyyide olmadığı için yeterli hazırlığı olmayan adayların da deneme amaçlı başvuru yaptığı ve kamu kaynaklarını kullanmakta olduğu, adaylar arasında uygulamada eşitlik ve hakkaniyet sağlanması açısından koşulları bir şekilde yerine getirmeyen bütün adaylara eksikliklerini gidermek için makul bir süre öngörüldüğü, 6/9. madde yönünden adayın başarısızlık üzerine yeniden başvuru yapması halinde yeni jüri oluşturulduğu, yeni jüri tarafından adayın ikinci başvurusunun değerlendirildiği, ilk başvurusunda başarısız olan adayın bir önceki doçentlik dosyasında hiçbir değişiklik yapmadan yeniden başvurmuş ise dosyasının farklı jüri üyeleri tarafından inceleneceğini bildiği için mevcut hali ile ÜAK Başkanlığına gönderdiği, başarısız olduğuna karar verilen adayın bir sonraki dönemde farklı bir bilim alanından doçentliğe başvurması halinde önceki başarısız raporun jüri üyelerine açılmadığı, sadece aynı bilim alanından yeniden başvurması halinde jüri üyelerine başarısız raporun açıldığı savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ : Burcu ALTIŞDÖRTOĞLU

DÜŞÜNCESİ : Doçentlik Yönetmeliği'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra ile Yönetmeliğin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." cümlesinin iptali; diğer kısımlar yönünden davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI : Ayşe BAŞARAN EROL

DÜŞÜNCESİ : Dava, davacı tarafından, 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1/6., 2/a., 2/b. ve 2/9. maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Doçentlik ve atama" başlıklı 24. maddesinde; "a) Doçentlik başvuruları, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen takvime göre yılda en az iki kez yapılır. Doçentlik başvuruları için aşağıdaki şartlar aranır:

(1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, dış hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak.

(2) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli beş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olmak; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek.

(3) Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak.

b) Üniversitelerarası Kurul, adayın başvurduğu bilim veya sanat dalından beş kişilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder. İlgili bilim veya sanat dalında yeterli öğretim üyesinin bulunmaması halinde, jüri üç üye ile teşkil edilebilir.

Doçentlik sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın yayın ve çalışmalarını değerlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Asıl üyelerin hukuken geçerli bir mazerete dayalı olarak raporunu verememesi halinde, yedek üyelerin raporları, sırasına göre değerlendirmeye esas alınır. (Değişik cümle:15/4/2020-7243/2 md.) Jüri üyelikleri, jüri, değerlendirmeye esas alınan raporlar ve başvuru sonucu ilgililere elektronik ortamda erişime açılır ve bu bilgiler, erişime açıldığı tarihi izleyen beşinci gün ilgililere tebliğ edilmiş sayılır.

c) Üniversitelerarası Kurulca yeterli yayın ve çalışmaya sahip olduğuna karar verilen adaya doçentlik unvanı verilir.

ç) Doçentlik başvurularında adayların yayın ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

d) Yükseköğretim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler. Yükseköğretim kurumlarının belirlediği ek koşullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturulacak jürilerce yapılır.

e) Doçentlik unvanına sahip olanlar yükseköğretim kurumları tarafından ilan edilen doçent kadrolarına başvurur. Doçent kadrosuna başvuran adayların durumlarını incelemek üzere rektör tarafından, varsa biri ilgili birim yöneticisi, en az biri de o üniversite dışından olmak üzere üç profesör tespit edilir. Bu profesörler her aday için ayrı ayrı olmak üzere birer rapor yazarlar ve kadroya atanacak birden fazla aday varsa tercihlerini bildirirler. Üniversite veya yüksek teknoloji

enstitüsü yönetim kurulunun bu raporları göz önünde tutarak alacağı karar üzerine, rektör atamayı yapar." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un "Üniversitelerarası kurul" başlıklı 11/b-6 maddesinde "Doçentlik başvurularında ilgili bilim veya sanat alanında jüriler oluşturarak adayların yayın ve çalışmalarını Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen esas ve usuller kapsamında değerlendirip, yeterli yayın ve çalışmaya sahip olan adaylara doçentlik unvanı vermek" Üniversitelerarası Kurulun görevleri arasında sayılmış olup; "Yönetmelikler" başlıklı 65. maddesinde "a. Aşağıdaki hususlar Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir: ...(4) Bu kanun kapsamındaki yükseköğretim kurumlarında doktor öğretim üyeliğine, doçentlik ve profesörlüğe yükseltme ve atanma işlemleri" hükmü yer almıştır.

Doçentlik Yönetmeliği'nin "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde "(1) Bu Yönetmeliğin amacı, doçentlik değerlendirmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. (2) Bu Yönetmelik, doçentlik bilim/sanat alanlarının belirlenmesi, doçentlik başvurusu yapabilme şartları, başvuru zamanı ve usulü, doçentlik değerlendirme jürilerinin oluşturulması, doçentlik sürecinin yürütülmesi, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen intihal, diğer bilimsel araştırma ve yayın etiği ve disipline aykırılık iddiaları dolayısıyla izlenecek yollarla komisyonların teşkiline ve görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.", "Dayanak" başlıklı 2. maddesinde "(1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 11 inci ve 24 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.", "Doçentlik bilim/sanat alanları ve kriterleri" başlıklı 3. maddesinde "(1) Doçentlik değerlendirmesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen bilim/sanat alanlarında adayın akademik yayın ve çalışmalarının incelenmesi çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır." hükmü yer almaktadır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2/a, 2/b. ve 2/9. maddeleri yönünden;

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2. maddesiyle değiştirilen Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 4. cümlesinde yer alan "a) Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı tespit edilen adayın doçentlik başvurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir... Asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin jüri raporu/raporları isimleri gizlenerek Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte elektronik ortamda adayın erişimine açılır. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle başvurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik başvurusunda bulunması halinde iptale konu olan başvuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin Doçentlik Komisyonu kararı yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılır. b) Adayın asgari başvuru şartlarını sağladığının tespit edilmesi halinde ise ilgili jüri üyesine/üyelerine "başarılı/başarısız" şeklinde değerlendirme raporu hazırlaması için Doçentlik Komisyonu tarafından ek süre verilir. Ek süre içinde rapor düzenlemeyen jüri üyesinin görevi Doçentlik Komisyonu tarafından sonlandırılır. Görevi sonlandırılan üye/üyeler ile "asgari başvuru şartlarını sağlamamıştır" görüşünde ısrar eden üye/üyeler yerine yedek üye raporları sırasıyla değerlendirmeye alınır." hükmü ile 6. maddesinin 9. fıkrasında yer alan

"Doçentlik başvurusunda bulunup başarısız olan adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik başvurusunda bulunması halinde başarısız olduğu son döneme ait bilgi ve belgeler ile başarısız sayılmasına esas olan raporlar, jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılır." hükümleri yönünden; gerek adaylara yeni yayın/çalışma yapmaları için zaman sağlamak, adayların eksiklerini tamamlayıp tamamlamadıklarını belirlemek gerekse aynı yayın/çalışmalarla birden fazla unvan almalarının haksızlığa neden olacağı hususları dikkate alındığında söz konusu maddelerle getirilen düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1/6. maddesi (Doçentlik Yönetmeliği'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra) yönünden;

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesi ile; 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeliği"nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra "Doçentlik başvurusunda bulunup eser değerlendirme aşamasında başarısız sayılmasına, asgari başvuru şartlarını sağlamadığı veya etik ihlalde bulunduğu gerekçesiyle başvurusunun iptaline karar verilen adayın bu işlemlere karşı dava açması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentliğe başvuru yapması davasının kesinleşmesine bağlıdır. Bu hükme aykırı olarak yapılan başvurular işleme alınmaz." hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2. maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir."; "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" başlıklı 13. maddesinde, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."; "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde ise, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." kuralına yer verilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet ve organlarına hâkim kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devleti ifade etmektedir.

Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması, adil bir yargılamanın ön koşulunu oluşturmakla birlikte, hak arama özgürlüğü bakımından tek başına yeterli bulunmamaktadır. Mahkemeye erişimi etkisiz kılacak ya da yargı yoluna başvurmayı caydırıcı nitelikteki düzenlemelerin, hak arama özgürlüğüne uygun olduğundan söz edilemez.

Dava konusu Yönetmelik hükmünün bu bağlamda incelenmesi neticesinde; doçentlik başvurusunda bulunan doçent adayının eser değerlendirme aşamasında başarısız sayılması, asgari başvuru şartlarını sağlamadığı veya etik ihlalde bulunduğu gerekçesiyle başvurusunun iptal

edilmesi halinde; bu işlemlere karşı dava açılması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentliğe başvuru yapılmasının davanın kesinleşmesine bağlandığı ve bu durumun hak arama özgürlüğünü kullanmak suretiyle dava açmış olan doçent adaylarının yargı yoluna başvurması yönünden önemli ölçüde caydırıcı nitelik taşıdığı anlaşıldığından, dava konusu Yönetmelik değişikliği ile hak arama hürriyetine getirilen bu sınırlamanın, hukuk devleti ilkesine ve hak arama özgürlüğüne aykırı olduğu açıktır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2/a maddesinde yer alan (Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde) yer alan "Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." düzenlemesi yönünden;

Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinde "(1) Doçentlik değerlendirme jürisi, adayın başvuru dosyasını ilk olarak bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık bulunup bulunmadığı ve asgari başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı yönünden değerlendirir. Jürinin bilimsel araştırma ve yayın etiği ihlali yönündeki değerlendirme raporları, ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu tarafından incelenir. Jürinin adayın asgari başvuru şartlarını sağlamadığı yönündeki değerlendirme raporları ise Doçentlik Komisyonu tarafından incelenir. Buna göre; a) Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı tespit edilen adayın doçentlik başvurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir. Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin jüri raporu/raporları isimleri gizlenerek Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte elektronik ortamda adayın erişimine açılır. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle başvurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik başvurusunda bulunması halinde iptale konu olan başvuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin Doçentlik Komisyonu kararı yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen 2547 sayılı Kanun'un 24. maddesi ve Doçentlik Yönetmeliği'nin başvuru sürecine ilişkin maddelerinin birlikte değerlendirilmesi neticesinde; doçent adaylarının doçentlik başvuruları için bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olması, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli beş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olması; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması hâlinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmış olması gerekmektedir.

Ayrıca Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın resmi internet sitesinde yayınlanan Doçentlik Başvuru Şartlarında her bir bilim alanı başlığı altında "Başvurulan doçentlik bilim alanı ile ilgili çalışmalara verilen birim puanlar esas alınarak, adayın en az 100 puan karşılığı bilimsel etkinlikte

bulunmuş olması ve en az 90 puan karşılığı çalışmanın doktora unvanının alınmasından sonra gerçekleştirilmiş olmak gerekmektedir." düzenlemesinin yer aldığı anlaşıldığından, asgari başvuru şartları yönünden herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tüm başvuru şartları yönünden aynı sürenin öngörülmesinin bu süreden daha kısa bir zamanda eksikliklerini tamamlayan doçent adaylarının daha erken başvuruda bulunma haklarını ellerinden alacağı ve bu durumun hak kayıplarına neden olacağı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla; sonraki dönemde tamamlanması mümkün olan asgari başvuru şartları dikkate alınmaksızın tüm asgari başvuru şartları yönünden başvuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvuru yapılabileceğine ilişkin dava konusu düzenlemenin ölçülülük ilkesine aykırı olduğu ve bu haliyle dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1/6. maddesi (Doçentlik Yönetmeliği'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra) yönünden ve Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2/a maddesinde (Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde) yer alan "..Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." düzenlemesinin iptali, diğer maddeler yönünden davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

Davalı idarelerin usule yönelik iddiaları kabul edilmeyerek işin esası incelendi.

ESAS YÖNÜNDEN:

Dava, 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1/6., 2/a., 2/b. ve 2/9. maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Doçentlik Yönetmeliği 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup; 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile anılan Yönetmeliğin muhtelif maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2. maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir."; "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması" başlıklı 13. maddesinde,

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."; "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde ise, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." kuralına yer verilmiş; "Yönetmelikler" başlıklı 124. maddesinde de, Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri düzenlenmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Doçentlik ve atama" başlıklı 24. maddesinde; "a) Doçentlik başvuruları, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen takvime göre yılda en az iki kez yapılır. Doçentlik başvuruları için aşağıdaki şartlar aranır:

(1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak.

(2) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli beş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olmak; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek.

(3) Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak.

b) Üniversitelerarası Kurul, adayın başvurduğu bilim veya sanat dalından beş kişilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder. İlgili bilim veya sanat dalında yeterli öğretim üyesinin bulunmaması halinde, jüri üç üye ile teşkil edilebilir.

Doçentlik sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın yayın ve çalışmalarını değerlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Asıl üyelerin hukuken geçerli bir mazerete dayalı olarak raporunu verememesi halinde, yedek üyelerin raporları, sırasına göre değerlendirmeye esas alınır. (Değişik cümle:15/4/2020-7243/2 md.) Jüri üyelikleri, jüri, değerlendirmeye esas alınan raporlar ve başvuru sonucu ilgililere elektronik ortamda erişime açılır ve bu bilgiler, erişime açıldığı tarihi izleyen beşinci gün ilgililere tebliğ edilmiş sayılır.

c) Üniversitelerarası Kurulca yeterli yayın ve çalışmaya sahip olduğuna karar verilen adaya doçentlik unvanı verilir.

ç) Doçentlik başvurularında adayların yayın ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

d) Yükseköğretim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler. Yükseköğretim

kurumlarının belirlediği ek koşullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturulacak jürilerce yapılır.

e) Doçentlik unvanına sahip olanlar yükseköğretim kurumları tarafından ilan edilen doçent kadrolarına başvurur. Doçent kadrosuna başvuran adayların durumlarını incelemek üzere rektör tarafından, varsa biri ilgili birim yöneticisi, en az biri de o üniversite dışından olmak üzere üç profesör tespit edilir. Bu profesörler her aday için ayrı ayrı olmak üzere birer rapor yazarlar ve kadroya atanacak birden fazla aday varsa tercihlerini bildirirler. Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun bu raporları göz önünde tutarak alacağı karar üzerine, rektör atamayı yapar." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un "Üniversitelerarası kurul" başlıklı 11/b-6 maddesinde, "Doçentlik başvurularında ilgili bilim veya sanat alanında jüriler oluşturularak adayların yayın ve çalışmalarını Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen esas ve usuller kapsamında değerlendirip, yeterli yayın ve çalışmaya sahip olan adaylara doçentlik unvanı vermek" Üniversitelerarası Kurulun görevleri arasında sayılmış olup "Yönetmelikler" başlıklı 65. maddesinde, "a. Aşağıdaki hususlar Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir: ...(4) Bu kanun kapsamındaki yükseköğretim kurumlarında doktor öğretim üyeliğine, doçentlik ve profesörlüğe yükseltme ve atanma işlemleri" hükmü yer almıştır.

Doçentlik Yönetmeliği'nin "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde "(1) Bu Yönetmeliğin amacı, doçentlik değerlendirmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. (2) Bu Yönetmelik, doçentlik bilim/sanat alanlarının belirlenmesi, doçentlik başvurusu yapabilme şartları, başvuru zamanı ve usulü, doçentlik değerlendirme jürilerinin oluşturulması, doçentlik sürecinin yürütülmesi, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen intihal, diğer bilimsel araştırma ve yayın etiği ve disipline aykırılık iddiaları dolayısıyla izlenecek yollarla komisyonların teşkiline ve görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.", "Dayanak" başlıklı 2. maddesinde "Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 11 inci ve 24 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.", "Doçentlik bilim/sanat alanları ve kriterleri" başlıklı 3. maddesinde "Doçentlik değerlendirmesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen bilim/sanat alanlarında adayın akademik yayın ve çalışmalarının incelenmesi çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır." hükmü yer almaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1/6. maddesi (Doçentlik Yönetmeliği'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra) yönünden;

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesi ile; 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeliği"nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra, "Doçentlik başvurusunda bulunup eser değerlendirme aşamasında başarısız sayılmasına, asgari başvuru şartlarını sağlamadığı veya etik ihlalde bulunduğu gerekçesiyle başvurusunun iptaline karar

verilen adayın bu işlemlere karşı dava açması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentliğe başvuru yapması davasının kesinleşmesine bağlıdır. Bu hükme aykırı olarak yapılan başvurular işleme alınmaz." hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet ve organlarına hâkim kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devleti ifade etmektedir.

Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü ise, bir temel hak olmanın yanında diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir. Bu bakımdan davanın bir mahkeme tarafından görülebilmesi ve kişinin adil yargılanma hakkı kapsamına giren güvencelerden faydalanabilmesi için ilk olarak kişiye iddialarını ortaya koyma imkânının tanınması gerekir. Diğer bir ifadeyle dava yoksa adil yargılanma hakkının sağladığı güvencelerden yararlanmak da mümkün olmaz. (AYM, B. No: 2017/37390, 29/09/2021)

Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması, adil bir yargılamanın ön koşulunu oluşturmakla birlikte, hak arama özgürlüğü bakımından tek başına yeterli bulunmamaktadır. Mahkemeye erişimi etkisiz kılacak ya da yargı yoluna başvurmayı caydırıcı nitelikteki düzenlemelerin, hak arama özgürlüğüne uygun olduğundan söz edilemez.

Dava konusu Yönetmelik hükmü bu bağlamda incelendiğinde; doçentlik başvurusunda bulunan doçent adayının eser değerlendirme aşamasında başarısız sayılması, asgari başvuru şartlarını sağlamadığı veya etik ihlalde bulunduğu gerekçesiyle başvurusunun iptal edilmesi halinde; bu işlemlere karşı dava açılması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentliğe başvuru yapılmasının davanın kesinleşmesine bağlandığı ve bu durumun hak arama özgürlüğünü kullanmak suretiyle dava açmış olan doçent adaylarının yargı yoluna başvurması yönünden önemli ölçüde caydırıcı nitelik taşıdığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda; her ne kadar davalı idarelerce anılan düzenlemenin dava süreci devam ederken yeniden doçentliğe başvuran doçent adaylarının iki farklı yoldan doçentlik sürecini devam ettirmesi nedeniyle doçentlik sürecinde yaşanan karışıklıkların önüne geçilmesi amacıyla yapıldığı belirtilmekte ise de; dava konusu Yönetmelik değişikliği ile hak arama hürriyetine getirilen bu sınırlamanın, ulaşılmak istenen amaç ile orantılı olmadığı anlaşıldığından, dava konusu düzenlemede hukuk devleti ilkesine ve hak arama özgürlüğüne uygunluk bulunmamaktadır.

10/08/2021 tarih ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2/a maddesinde (Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde) yer alan "Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." düzenlemesi yönünden;

Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinde "(1) Doçentlik değerlendirme jürisi, adayın başvuru dosyasını ilk olarak bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık bulunup bulunmadığı ve asgari başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı yönünden değerlendirir. Jürinin bilimsel

araştırma ve yayın etiği ihlali yönündeki değerlendirme raporları, ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu tarafından incelenir. Jürinin adayın asgari başvuru şartlarını sağlamadığı yönündeki değerlendirme raporları ise Doçentlik Komisyonu tarafından incelenir. Buna göre; a) Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı tespit edilen adayın doçentlik başvurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir. **Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir.** Asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin jüri raporu/raporları isimleri gizlenerek Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte elektronik ortamda adayın erişimine açılır. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle başvurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik başvurusunda bulunması halinde iptale konu olan başvuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin Doçentlik Komisyonu kararı yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılır..." hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmelik değişikliğinden önce, asgari başvuru şartlarını sağlamadığı tespit edilen adayın doçentlik başvurusunun Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edileceği ve sonraki başvuru döneminde asgari başvuru şartlarını sağlamak kaydıyla adayın yeniden başvurabileceği düzenlemesine yer verilmiş iken; dava konusu edilen Yönetmelik değişikliği neticesinde asgari başvuru şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle başvurusu iptal edilen adayın, başvuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabileceği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen 2547 sayılı Kanun'un 24. maddesi ve Doçentlik Yönetmeliği'nin başvuru sürecine ilişkin maddelerinin birlikte değerlendirilmesi neticesinde; doçent adaylarının doçentlik başvuruları için bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olması, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli beş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olması; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması hâlinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmış olması gerekmektedir.

Ayrıca Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın resmi internet sitesinde yayınlanan Doçentlik Başvuru Şartlarında her bir bilim alanı başlığı altında "Başvurulan doçentlik bilim alanı ile ilgili çalışmalara verilen birim puanlar esas alınarak, adayın en az 100 puan karşılığı bilimsel etkinlikte bulunmuş olması ve en az 90 puan karşılığı çalışmanın doktora unvanının alınmasından sonra gerçekleştirilmiş olmak gerekmektedir." düzenlemesinin yer aldığı anlaşılmaktadır.

Davalı idarelerce; asgari başvuru şartlarında eksikliği tespit edilen adayın eksikliklerini titizlikle tamamlaması ve bilimsel hazırlıklarını yapabilmesi için makul bir süreye ihtiyaç olduğu hususunun dikkate alındığı ve zaman zaman yeterli hazırlığı olmayan adayların deneme amaçlı olarak bir sonraki dönemde başvuru yapması nedeniyle kamu kaynaklarının gereksiz yere kullanılmasının önüne geçmek amacıyla dava konusu düzenlemenin yapıldığı anlaşılmakla

birlikte; asgari başvuru şartları yönünden herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tüm başvuru şartları yönünden aynı sürenin öngörülmesinin bu süreden daha kısa bir zamanda eksikliklerini tamamlayan doçent adaylarının daha erken başvuruda bulunma haklarını ellerinden alacağı ve bu durumun hak kayıplarına neden olacağı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla; sonraki dönemde tamamlanması mümkün olan asgari başvuru şartları dikkate alınmaksızın tüm asgari başvuru şartları yönünden başvuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvuru yapılabileceğine ilişkin dava konusu düzenlemenin ölçülülük ilkesine aykırı olduğu ve bu haliyle dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

10/08/2021 tarih ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2/a maddesinin (Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinin) "Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." cümlesi dışında kalan kısmı ile 2/b maddesi yönünden;

15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliği'nin "Doçentlik değerlendirmesi" başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "Doçentlik değerlendirme jürisini oluşturan asıl ve yedek üyeler, adayın akademik çalışmalarının her birini nitelik ve bilim/sanat alanına katkısı açısından değerlendirerek, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen şekle uygun olarak hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula elektronik ortamda gönderirler. Bu raporlar, dosya sayısı itibarıyla azami birer aylık sürelerde hazırlanarak gönderilir. Gerekli hallerde jüri üyesine Doçentlik Komisyonu tarafından toplam bir aya kadar ek süre verilebilir." düzenlemesi, 12/06/2020 tarihli ve 31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 3. maddesi ile "Doçentlik değerlendirme jürisi, adayın başvuru dosyasını ilk olarak bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırılık bulunup bulunmadığı ve asgari başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı yönünden değerlendirir. Jürinin bilimsel araştırma ve yayın etiğinin ihlal edildiği yönündeki değerlendirme raporları, ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu tarafından incelenir. Jürinin adayın asgari başvuru şartlarını sağlamadığı yönündeki değerlendirme raporları ise Doçentlik Komisyonu tarafından incelenir. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı tespit edilen adayın doçentlik başvurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir. Adaya, asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin jüri raporları Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte bildirilir. Asgari başvuru şartlarını sağlamak kaydıyla, sonraki dönemlerde yeniden başvuru yapılabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

Davaya konu Yönetmeliğin 2. maddesi ile asıl Yönetmeliğin 6. maddesinin birinci fıkrasının 4. cümlesi "Buna göre; a) Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı tespit edilen adayın doçentlik başvurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir. Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin jüri raporu/raporları isimleri gizlenerek Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte elektronik ortamda adayın erişimine açılır. Asgari başvuru şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle başvurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından

doçentlik başvurusunda bulunması halinde iptale konu olan başvuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin Doçentlik Komisyonu kararı yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılır. b) Adayın asgari başvuru şartlarını sağladığının tespit edilmesi halinde ise ilgili jüri üyesine/üyelerine "başarılı/başarısız" şeklinde değerlendirme raporu hazırlaması için Doçentlik Komisyonu tarafından ek süre verilir. Ek süre içinde rapor düzenlemeyen jüri üyesinin görevi Doçentlik Komisyonu tarafından sonlandırılır. Görevi sonlandırılan üye/üyeler ile "asgari başvuru şartlarını sağlamamıştır" görüşünde ısrar eden üye/üyeler yerine yedek üye raporları sırasıyla değerlendirmeye alınır." şeklinde değiştirilmiş ve beşinci ve altıncı cümleleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Dava konusu (a) bendinin "Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." cümlesi dışında kalan kısmı incelendiğinde; bahsi geçen düzenleme ile adayın asgari başvuru şartlarını sağlayamaması halinde hangi usule göre işlem yapılacağına dair belirlilik sağlanmasının amaçlandığı, akademik faaliyetlerin doğası gereği süreklilik arz eden ve takip gerektiren bir süreç içerdiği gözetilmek suretiyle asgari başvuru şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle doçentlik başvurusu iptal edilen adayın, yeniden "aynı" bilim ya da sanat alanından doçentlik başvurusunda bulunması halinde gerek yeni doçentlik değerlendirme jürisinin önceki karardan haberdar olması gerekse doçent adayının bu şartları tamamlayıp tamamlamadığının kontrolünün yapılabilmesi için iptale konu olan başvuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile buna ilişkin Doçentlik Komisyonu kararının yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılmasının öngörüldüğü anlaşıldığından dava konusu düzenlemede hukuka ve hizmet gereklerine aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, jüri üyeleri tarafından idarece belirlenen asgari kriterler (başlıca yazar, uluslararası makale, atıf vs) uyarınca değerlendirme yapılacağı anlaşıldığından, dava konusu düzenlemenin jürinin tarafsız ve objektif davranmasını engelleyeceğine yönelik soyut ve varsayıma dayalı davacı iddiasına itibar edilmemiştir.

Dava konusu (b) bendi incelendiğinde; bahsi geçen düzenleme ile idari işleyişin aksamaması ve sürecin uzamamasını teminen adayın asgari başvuru şartlarını sağlayamaması halinde hangi usule göre işlem yapılacağının belirlendiği, bu kapsamda ilgili jüri üyesi/üyelerine Doçentlik Komisyonu'nca süre verileceğine yönelik düzenlemenin de davacının iddiasının aksine adayın lehine bir düzenleme olduğu; bununla birlikte Yönetmeliğin dava konusu edilmeyen 6. maddesinin 3. fıkrasında, "*Jüri üyelerine, değerlendirme raporunu hazırlamak üzere her aday için azami bir ay süre verilir. Doçentlik Komisyonu, gerekli hallerde bir aya kadar ek süre verebilir. Değerlendirme raporunu süresi içinde Doçentlik Bilgi Sistemine yüklemeyen jüri üyesinin görevi sonlandırılır ve yedek üyelerin raporları sırasıyla değerlendirmeye alınır.*" düzenlemesi yer aldığından davacının sürecin belirsizliğine yönelik iddiasına da itibar edilemeyeceği anlaşıldığından düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

10/08/2021 tarih ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 6/9. maddesi yönünden;

15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Doçentlik Yönetmeliği'nin "Doçentlik Değerlendirmesi" başlıklı 6. maddesi, 12/06/2020 tarihli ve

31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. maddesi ile değiştirilmiş, bu değişiklikle maddeye eklenen 9. fıkrada, "Doçentlik başvurusunda bulunup başarısız olan adaya ait değerlendirmeye esas raporlar, yeni başvuruda jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle doçentlik değerlendirme jüri üyelerinin erişimine açılır." hükmü yer almıştır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan dava konusu Yönetmelik değişikliği ile Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddenin 9. fıkrası, "Doçentlik başvurusunda bulunup başarısız olan adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik başvurusunda bulunması halinde başarısız olduğu son döneme ait bilgi ve belgeler ile başarısız sayılmasına esas olan raporlar, jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle yeni başvuruda jüri üyelerinin erişimine açılır." şeklinde değiştirilmiştir.

Davacı tarafından; her bir başvurunun ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği, düzenlemenin jüri üyelerinin önceki raporlardan etkilenebilme ihtimalini doğurduğu, objektif ve tarafsız değerlendirmeyi engelleyeceği ileri sürülmektedir.

Davalı idarelerce; düzenlemenin önceki halinde hangi döneme ait raporların açılacağı hususu net olmadığından dava konusu düzenleme ile bu hususa açıklık getirildiği, eser incelemesi aşamasında başarısız olan adaylar tarafından yeni başvuruyu farklı bir jürinin değerlendireceği düşüncesiyle dosyalarında hiçbir değişiklik yapılmadan mevcut haliyle yeniden başvuru yapıldığı, bu durumun önüne geçilmesi amacıyla dava konusu düzenlemenin yapıldığı; aynı alanda başvuru yapılması halinde önceki raporların erişime açılacağı, farklı alana başvurulması halinde böyle bir durumun söz konusu olmayacağı, önceki jüri tarafından yapılan eksiklik ve uygunluk değerlendirmesinin yeni jüriye yol gösterici olacağı, önceki raporlarda eksiklik değerlendirmesi bulunması halinde söz konusu eksikliğin giderilip giderilmediğinin irdelenebileceği, dava konusu düzenlemenin adaylar için olumlu bir düzenleme olduğu savunulmaktadır.

Yukarıda değinildiği üzere doçentlik başvurusunda bulunup başarısız olan adaya ait değerlendirmeye esas raporların, yeni başvuruda jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle doçentlik değerlendirme jüri üyelerinin erişimine açılması hususu 12/06/2020 tarihli ve 31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle getirilen bir düzenleme olup dava konusu değişiklikle hangi döneme ait belgelerin jüri üyelerinin erişimine açılacağına yönelik uygulamadaki belirsizliğin giderilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 8. fıkrası uyarınca "başarısız bulunan aday, *jüri tarafından eksik bulunan eser ve faaliyetleri tamamlamak kaydıyla* müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen üçüncü dönemde yeniden başvurabileceği"nden dava konusu düzenlemenin söz konusu eksiklikler ve adayın yeni bilimsel yayın (kitap, makale, proje, tez vb.) yapıp yapmadığı yönünde jüriye yol gösterme amacını da taşıdığı gözetildiğinde düzenlemede hukuka ve hizmet gereklerine aykırılık görülmemiştir.

Öte yandan, davacının, dava konusu düzenlemenin jürinin objektif davranmasını engelleyeceğine yönelik iddiasının soyut ve varsayıma dayalı olduğundan hukuken itibar edilebilir nitelikte olmadığı; dava konusu düzenleme ile erişime açılması öngörülen bilgilerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda "*Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*" şeklinde tanımlanan kişisel veri kapsamında olmadığı değerlendirildiğinden kişisel

verilerin korunmasına aykırılık iddiasının da hukuki dayanaktan yoksun olduğu sonucuna varılmıştır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1/6. maddesinin (Doçentlik Yönetmeliği'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkranın) **İPTALİNE**,

2. 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2/a maddesinde (Doçentlik Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde) yer alan "..Başvurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." düzenlemesinin **İPTALİNE**,

3. Diğer dava konusu düzenlemeler yönünden **DAVANIN REDDİNE**,

4. Dava kısmen iptal, kısmen ret ile sonuçlandığından, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 433,40 TL yargılama giderinin yarısı olan 216,70 TL'nin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, geriye kalan 216,70 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

5. Yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulü kararına itiraz aşamasında davalı idarelerce ayrı ayrı yapılan 220,70 TL yargılama giderinin davalı idareler üzerinde bırakılmasına,

6. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 9.500,00 TL vekâlet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine,

7. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 9.500,00 TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine,

8. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde taraflara iadesine,

9. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere,

26/05/2023 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

**Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK**

**Üye
Ali İhsan
ŞAHİN**

**Üye
Yücel
BULMUŞ**

**Üye
İsmail Hakkı
SAYIN**

**Üye
Yunus Emre
SILAY**

YARGILAMA GİDERLERİ:

Harçlar : 320,90 TL
Posta Gideri : 112,50 TL
TOPLAM : 433,40 TL